

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Főszerkesztő:	Egyes szám ára 4 fillér.
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.		Dr. VARGA LAJOS.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "		Felelős szerkesztő:	Debreczen, Piacz-u. 9. Telefon 412.
		SZATHMÁRY ZOLTÁN.	

Társadalmi reformok.

A Debreczen számára írta:

Kuthy Zsigmond.

A mai társadalom szerkezete végtelenül bonyolult. Az egész vonalon osztályharcok folynak, elke-seredett harcok! Mint a tenger mély-ségének rémjai egymásba fonódva, összegomolyodva egymást marva, falva, szipolyozva, csápjaikkal foj-togatva; mindegyik ura akar ma-radni a helyzetnek: olyan a mai társadalom; kavarodik, sistereg, dö-börög, mint a tulhevitett kazán. A gazdasági érdekek, mindenütt elő-terbe lépnek. — És ez az érdek oly óriási sullyal nehezedik kul-turánkra, humanitárius intézmé-nyeinkre, erkölcsünkre, idealizmu-sunkra, hogy azt agyonfolytással fenyegeti.

Pedig jaj annak a társadalom-nak, ahol a gazdasági érdekek nem haladnak párhuzamban a kultúrával és erkölccsel!

Itt van a szociálizmus, amely szervezetével ércigyként körül-övezi az egész társadalmat, vele szemben áll a merkantilizmus, a nagybirtokosság, amelyeknek össze-

mérkőzése megdobbantja a földet, megrázkódtatja a társadalmat. — Böles törvény kell mindkettőnek szabályozására.

A cseléd ügy tengeri kigyó, amely elnyeléssel fenyegeti a kenyér-adóját. Ezt is szanálni kell. Szegény-ügyünk sincs kellőleg rendezve.

Az ember nem teheti ki a lábát lakásából és nem teheti be a lábát lakásába, hogy uton-utfélen, kávéházban, vendéglőben, utcán, lakásában a kéregetők és gyűjtők százaitól ne lenne ostromolva. Nagy, végtelen nagy a nyomor, igaz. Adunk és adakozunk is: nőegyle-teknek, asztaltársaságoknak, jóté-kony társulatoknak és koldusoknak. De ez mind nem elegendő: men-házakról kell gondoskodnunk, ahol a koldulni nem tudó munkára kép-telen nyerjen asilumot.

Iparostanonc ügyünk sincs kel-lőleg rendezve. Tanoncaink még mindig szárazdajkaságot, kuktasá-got, no meg éktelenül káromkodni tanulnak előbb és csak mellékesen valamit a mesterségből.

Egészségügyünk csecsemőkörát éli. Iskoláinkat, vendéglőinket, pék-műhelyeinket csak elvétve veszik egészségügyi rendőri felügyelet alá.

Élelmiszereinket nagy ritkán vizs-gálják, mert ezekhez magához kel-lene 2—3 városi orvos, akik egyebet se tegyenek, csak ezeket vizsgálják nap-nap után.

Lakás ügyünk sincsen kellő rendben. Temérdek egészségtelen lakás van, amike tegyes háztulajdono-sok kapzsisága, a csatornázás és vízvezeték hiánya, türethetlenné te-szen.

Az áldatlan politikai harcok helyett karolja fel tehát a sajtó eme társadalmi problémákat és igyezzék azok helyes megoldása körül se-gédkezet nyújtani: evvel a sajtó nagy szolgálatot teszen a társada-lomnak.

Az igazságot keresni és kutatni annyi, mint azt feltalálni. A jót akarni már magábanvéve is jó.

Politikai hírek.

A politikai helyzet. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma kihallgatáson volt a királynál, hogy a szokásos újévi tisztelet-gest elvégezze. Az audiencián természetesen folyó ügyekről is referált a miniszterelnök. Ezek között van a képviselőház munkarendjének

Dal.

A „Debreczen” számára írta: **Kéri Gyula.**

*Csillag csillag, fényes csillag,
A szerelem hulló csillag,
Főnt az égen, lent a földön
Megsíratták hegyen-völgyön,
Ezt a hulló csillagot!*

*Nekem is volt egy csillagom,
Azt az egyet én siratom,
Huzzátok meg a harangot,
Ássátok meg a sírhantot —
Hej! mert az is lehullott!*

A sóhajok könyvéből.

A Debreczen számára írta P. B.

Lenn a vársánc hepe-hupás földjén barnaképi katona fiuk nyers kommandó szóra tapossák a zsendülő gypet. Egy morcos kápiár hasgatja a levegőt szapora „in-diblanz, schultert, schissen, feuer einstellen, kneit, auf” stb. igékkel. A fiuk hiven meg-tesznek mindent, amit ezen rejtélyességükben imponáló kijelentésekre tenniök kell: öröm nézni, mily egyszerre lökik magukat földre, mily hajszálnyi egyenlőséggel kapják le vál-laikról s helyezik oda vissza a vaskos Man-lichert...

A sánc törpe és vedlett kőkerítésén nagyszámu nézőközönség települ meg. Szü-

lők, kiknek magzati szintén katonasorban vannak; szemérmes leányzók, kiket valami kimagyarázhatatlan varázserő fűz a munde-rhoz; fiatal sorozó jelöltek, kik bánatos ábrá-zattal merengnek el a biztos jövő sivársá-gain...

Infanteriszt Szfurle Vaszali egy „indi-blanz”-nál egy pár pillanattal mögötte ma-rad szorgos bajársainak, egy fegyver később-ben érkezik a vezényelt helyre.

A morcos káplár „herstellt”-et vezényel és ökölbe szorított marokkal üt a Vaszali vereső arcába. Szegény regruta könnyeit kicsalja a düh, a szegény s talán a fájdalom is s mialatt merev fatalismussal tovább is rángattatja magát a „march — hapták — laufschrift”-ok által — vagy két köny végig barázdál borotvált ábrázatán...

A jóságos nézők közt mankóra támasz-kodva meggömbülten áll egy fellábu, béna fiatal ember. Valami emésztő, lázas mosoly-lal és üvegesedő szemmel nézi órahosszat az egyenletesen mozgó tömeg nagyszerű-ségeit. Hogy im észreveszi a megalázott Vasza-linak, a rendbontónak könnyeit, maga is elfogódik, szenvedő arcáról eltűnik az enyé-szetes mosoly, szemei megnedvedednek s alig hallhatóan maga elé mormolja:

— „Oh, bár engem üthetne...!”

*

Ismeri őt mindenki. Ő is ismer minden házat, ahova eljár hetenként alamizsnáért. Arról az öreges, őszülő szakállu, ostorba sü-ketnémáról van szó, kinek a mindenk ura

beszélés és hallás helyett sok fürgeséget, furfangot és csalárdságot adott.

Amit úgy a könyörületos szívek jóvol-tából krajcárokból össze tud szedni, azt vagy valami obscurus helyen s környezetben elkár-tyázza, vagy a nagypiacon felállít egy hor-dót, kiterít rajta egy számmal beirt táblá-zatos kartonlapot s egy itében forgatott kockával megállapítja a legprimitívebb helyi Monacót, ékes taglejtésekkel magyarázza a köréje gyűlt oláh és más parasztnak az ő játékanak nagyszerű esélyeit s szorgalmasan sepergeti be a megnyert filléreket.

Tegnap is, hogy az elmúlt nagyvásár gyönyörűség telepeinek utolsó mohikánjainak — a két hajóhinta és gyorsfotografus sátor-nak — tövében meghuzta magát hordójával s fűrge szemekkel nézve körül az esetleg közeledő rendőrszem fe é artikulatlan han-gokon intette publikumát, hogy „nyujtsátok a szerencsének jobbotokat” a kibieek közt egy félkaru koldus síheder is volt.

A néma bankárnak ezuttal nem szol-gált a szerencse. Fillérjei egymásután usztak el a körülállók közt. Mikor utolsó pénzda-rabját is kifizette a szerencsés nyerőnek, egy ideig tauác talantul bámult a levegőbe, majd busan pakolta el játék requisitumait és hor-dóját.

A félkaru koldusgyerek száználmasan nézi a leszerelést majd megszólal:

— Jaj, be sajnálom szegény nyomc-rultat.

kérdése, melyet értesülésünk szerint a kormány úgy állapított meg, hogy nyomban a költségvetési, illetve appropriációs törvényjavaslat megszavazása után a Ház tárgyalás alá veszi *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter törvényjavaslatát a rendes ujonclétszámról s ezután a munkásbiztosítási törvényjavaslat kerül sorra. Ez két hónapra ad munkát a képviselőházban s így természetesen a további programmal a kormány még nem foglalkozott.

Az ujoncjavaslatok. *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter átadta a képviselőház elnökségének az 1907. évi ujonclétszámról és ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslatokat. A javaslatokat az e hónap 10-én tartandó ülésen fogják előterjeszteni a Háznak.

Válasz

egy támadó cikk állításaira.

— január 4.

Egy törvényszéki tárgyaláson azt a kijelentést tettem, hogy védencem inkriminált cikkének megírására okot azok a szerfelett erőshangu támadások adtak, melyek ellen egyik helybeli lap hasábjain jelentek meg. A lap szerkesztője engem ezért lapjában megtámadott s jónak látta, hogy ebből az alkalomból politikai szerepléssel foglalkozzék. Közéleti működésemről formált fel fogásával nem polemizálok, de önmagam iránti kötelességemnek ismerem rámutatni azon tényállításainak valótlanúságára, hogy tetteimet, politikai állásfoglalásomat önző egyéni érdek, az ő kifejezése szerint „a konc reménye” irányította, hogy ezért voltam „vad mamelukja” a Tiszák- és Hédervári kormányainak s hogy ezért léptem fel Thaly Kálmánnal szemben is.

Nem tagadom, nincs is miért tagadnom, hogy hosszú időn át annak a politikai irány-
nak voltam lelkes híve, mely a 67-iki kiegyezés törvényben lefektetett nemzeti tartalmának érvényre juttatását tűzte ki feladat-
ul a teljes állami függetlenség előkészítésé-
ként. Az ezen irány élén álló vezéreket: Apponyit, majd később az ellenzéki Bánffy érdmhez képest támogattam is.

A most lefolyt nemzeti küzdelem tanulságai azonban, mint annyi sok más polgártársamat, engem is arról győztek meg, itt most fejtegetni nem kívánt okokból, hogy a nemzet ügyéért a 48-iki közjogi alapon kell tovább küzdeni. Ezért léptünk át annyi ezren és ezren a függetlenségi és 48-as pártba. Hogy egy magát függetlenségi érzelműnek valló lap miért ütközik meg a függetlenségi pártnak ilyen, most már mondhatni: történelmi tanulságokban gyökerező vonatkozásúlag a pártba-lépésnek miért nem képes mást mint önző egyéni indokát feltételezni, — ez aligha mutat tárgyilagosságra.

Cikkirónak, ha politikai szereplésemet kritizálta, tudnia kellene, hogy én sem a Tisza Kálmán, sem a Tisza István politikai híve soha nem voltam. Hédervári alatt, a nemzeti követelések érdekében fuzionált Apponyi-féle frakcióhoz tartozva, tagja voltam ugyan a szabadelvű-pártnak, de hogy mennyire szolgáltam a hatalmat s mint „vad mameluk” mennyire törtem magam a „kone” után, talán eléggé illusztrálja az a körülmény, hogy éppen abban az időben egyik kezdeményezője voltam a nemzeti követelések érdekében keletkezett és sokak szerint a szabadelvű párt felbomlásához és bukásához némileg hozzájárult debreczeni határozatnak.

Nyíltan bevallom, amit magánbeszélgetések során is többször elismertem, hogy Thaly Kálmánnal szemben feléptem, nem volt helyes, tehát hiba volt. Nem a párt részéről volt hiba, hanem kizárólag az én részemről azon mérhetlen és összehasonlítást nem tűrő különbségnél fogva, melyre a leg-tiszteletteljesebb zászlóhajtás mellett programbeszédemben is rámutattam. Elmondtam azt is, hogy a győzelem minden reménye nélkül lépek fel csak azért, hogy abban a kerületben is hirdetve legyen az a liberális

és nemzeti irányu program, melyet akkor nagyon sokan az országban könnyebben megvalósíthatónak tartottunk, mint a függetlenségi párt nagy eszményeit.

Hibás lépésemért lehet kárhozható, de követ csak az dobhat rám, aki maga hibát soha nem követett el. És senkinek sincs joga fellépésemet meggyanusítani, a mögött tisztességtelen rugókat sejtetni és e gyanúsítással a nyilvánosság előtt meghurcolni, ilyenekre én — ki soha semmiféle politikai jutalmat nem vártam és nem is kaptam — sem akkor, sem azóta okot nem szolgáltat-
tattam.

Annak mindenesetre nagyon örvendek, hogy Thaly Kálmán képviselő ur jobb véleménynyel van felőlem, mint a támadó cikk írja. — Ha ő azzal szemben is hírlapírói kötelességének ismerné az igazságot írni meg, akire a kötelességteljesítésért megnehezített, úgy rólam azt kellett volna megírnia, hogy mindig olyan politikai irányzatot szolgáltam, mely a hatalom előtt a leg-
gyűlöletesebb volt.

Dr. Kőrösi Kálmán.

Egyház és iskola.

Az elemi iskolákat bezárták.

Hírt adtunk tegnapi számunkban Tüdős dr. főorvos sürgős előterjesztéséről, a kanyaró-járvány rohamos terjedése tárgyában. *Kovács József* polgármester, miután a veszedelem fenforgásáról meggyőződött, tegnap délelőtt elrendelte, hogy az összes elemi iskolákat s óvodákat további intézkedésig zárják be.

Az ev. ref. egyház központi bizottsága ma délután négy órakor az egyházi tanásteremben ülést tart.

Megnyit iskolák. A megyei tisztifőorvos előterjesztésére Hajduböszörményben, ahol a kanyaró járvány miatt szünetelt a tanítás, az összes iskolákat megnyitották, mivel a járvány alábbhagyott pusztításával.

Egyházi választások. Az ev. ref. egyháznál legutóbb lefolyt választásokra beadott szavazatok összeszámolásának tegnapi eredménye a következő. Presbiteri póttagoknak megválasztottak: Dr. Szűcs Géza, Barna Mihály, Balogh József, Váray János, Kozma László, Kertész László, Szabó Kálmán, dr. Kőrösi Kálmán, Szabó Miklós, Szabó Sándor, Varjas Sándor, Vilmányi Imre, Balogh Ferencz, Varga Károly, Szathmáry József, Polgári József, Papp Péter, Koppányi Dávid, Márton Gyula, Budaházy Zoltán, dr. Kiss György, dr. Tüdős János, Barna György, Tóth Lajos, Horváth Ferencz.

Munkaadók munkások ellen.

Hamisítják a dísznózsirt.

Ülés az ipartestületnél.

január 4.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni ipartestület előljárósága tegnap este tartotta meg az ipartestület tanács-termében ez évben az első előljárósági ülést, amelyen *Zelinger Ede* elnökelt. Megjelent az ülésén *Szávay Gyula* kamarai titkár és *Vetéssy Béla* iparügyi rendőrfogalmazó is.

Az ipartestület apró ügyei közül néhány tárgya kiválik az előljáróságnak. Két tárgya volt az ülésnek, amely előre láthatólag nagy hullámokat fog felverni: a munkaadók szervezkedése az egyik, a zsirhamisítás a másik. Mindkettő élénken foglalkoz-

tatta az előljáróságot és határozott, erélyes intézkedést tettek.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósításunk ad számot:

A város ipari szállításai.

Az ipartestületi előljáróság ülését meleg szavakkal nyitotta meg *Zelinger Ede* ipartestületi elnök.

A napirend előtt *K. Tóth Sámuel* tett indítványt az iránt, hogy keresse meg az előljáróság a városi tanácsot, hogy a városi tanács az ipari munkálatokat mindig szakiparosokra bizza előmozdítván ezzel minden iparág jogos igényének kielégítését.

Az indítványt az előljáróság egyhangúlag magáévá tette és elhatározta, hogy átiratban kéri a tanácsot, hogy az egyes iparágakat vegye védelmébe annál is inkább, mert tökéletesen kifogástalan munkát csak így kaphat a város.

Hamisítják a dísznózsirt.

Varga Imre hentes és mészáros arról panaszkodik, hogy a rendőrorvos a husvizsgálatok körül tulszigorral jár el. Szerinte nem járhat el olyan szakértelemmel emberorvos, mint az állatorvos, akinek nagy gyakorlata lévén, jobban felsmeri a romlott húst és felesleges zaklatásnak nem teszi ki a mészárosokat. Azt javasolja, hogy a husvizsgálatoknál mindig egy-egy mészárosmester is járjon el.

Dr. Tóth Kálmán ez így kivihetetlennek tartja, hanem azt javasolja, hogy a most vizsgáló rendőrorvos mellett a községi állatorvos is legyen jelen a husárok vizsgálataánál.

Az előljáróság ebben az értelemben írt át a tanáchoz.

Ennél a pontnál tette szavá *Debreceni* Lajos husáru nagykereskedő, hogy biztos értesülése van arról, miszerint Debreczenben a dísznózsirt több helyen hamisítják. Ennek legeklatásabb bizonyítéka az, hogy olyan áron árusítják a zsirt, amilyenért valódi zsirt árulni a mai viszonyok közt lehetetlen.

Vetéssy Béla rendőrfogalmazó megnyugtatta az előljáróságot, hogy a rendőrség szigorú vizsgálatot indít és erélyes eszközökkel jár el a zsirhamisítók ellen.

Munkaadók szervezkedése.

Az egyre erősödő munkásmozgalmakkal szemben a munkaadók országosan szervezkednek. Az ipartestületi előljáróság már a múlt évben tett ez iránt intézkedést. Most a kereskedelmi és iparkamara igyekszik a munkaadókat tömöríteni a munkások tulkapásai ellen.

E célból a kamara e hó 8-án délután értekezletet tart, amelyen az ipartestület is képviselteti magát. Ezen az értekezleten tárgyalják majd a módokat, amelyekkel hathatósan szervezkedhetnek a munkásmozgalmak ellen.

Ugyancsak ebben az ügyben január 19-én és 20-án tart értekezletet az ipartestület országos szövetsége, amelyen való képviseltetést a kamarai értekezletől teszik függővé.

Választások, segélyezések.

Bejelenti azután *Dr. Tóth Kálmán* titkár, hogy az előljárósági tagok egyharmadának mandátuma most jár le s ezek helyére három évi megbizatással új tagok választatnak.

Az előljáróság elrendelte, hogy a szakosztályok rövid idő alatt tegyék meg jelöléseiket.

A *Reichmann-féle* alapítvány kamatait ez évben *Spitz Gyula* lakatos- és *Horváth Sándor* szabómesterek kapják. Segélyben részesülnek még: özv. *Uszó Mihályné*, *Ekkel Pál*, özv. *Jakab Lajosné*, *Szöke József* és *Barna Ferenc*.

Apróbb ügyek elintézése után az ülés este hét órakor véget ért.

Városháza és vármegye.

A tűzvizsgáló bizottság mulasztása.

A színházi tűzvizsgáló bizottság december 29-iki vizsgálata elmaradt, mert a színházban a tagok nem jelentek meg. A városi tanács tegnap elhatározta, hogy pontosabb lelkiismeretességre figyelmezteti a bizottság tagjait, egyben írásosan értesíti a színháznál tapasztalt némely hiány pótlására.

A mentőegyesület új költségei. A mentőegyesület új költségei, miket a városnak fedeznie kell, közel négyezer koronát tesznek ki. Ez összeg jórészt személyi kiadásokra s részben beruházásokra kell. A tanács a főszámvevő ajánlatára azon véleménynek adott kifejezést, hogy e kiadás csak az 1908-ik évi költségvetés terhére teljesíthető. Az ügy e véleményezéssel kerül a jog- és pénzügyi bizottság elé, amelynek azt a tanács kiadta.

A ménestester utiátalánya. Markovics városi ménestester azért folyamodott a városhoz, hogy utiátalány címén neki 300 korona pótlékot utaljanak ki. A tanács tegnap foglalkozott e kérelemmel s azt szavazás után nem teljesíthetőnek találta. A tanács végül úgy határozott, hogy a ménestesternek minden jogos utiszámláját esetenként fogja utalványoztatni.

Teljes tanácsülés. Teljes tanácsülés volt tegnap délelőtt Kovács József polgármester elnöke mellett. Oláh Károly a tűzvizsgálóbizottság folyó ügyeit, Király Gyula bérleti ügyeket, Acél Géza főmérnök pedig két apróbb parcellázás ügyét referálta el.

A bősziorményi-ut rendbentartása. A bősziorményi-ut mentén elterülő homokföldök hegehupásokká lettek amiatt, mert az arra lakók s homokvitel céljából felásogatták az egész környéket. Mivel a homokhorlás e részekre nincs megengedve, a tanács a főkapitány javaslatára utasította a mezőrendőrkapitányt, hogy az illető helyek erőlyesebb felügyeletéről gondoskodjék.

Dr. Thaly Kálmán 67 éves.

Születési évforduló.

Debreczeni üdvözlések.

— január 4.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap, január harmadikán töltötte be 67-ik életévét dr. Thaly Kálmán, a 48-as függetlenségi politika egyik legkiválóbb vezére. Debreczennek 25 éven keresztül tüneményes parlamenti képviselője, kuruc idők klasszikus krónika-írója, a magyar történetírás egyik bősziorménye.

Gyengélkedő állapotában, Pozsonyban találta az évforduló dr. Thaly Kálmánt, akinek a szobát kell őriznie, így vigyázva nem komoly szembaja miatt. Dr. Thaly Kálmánt, a tetterős politikai vezért és munkaszerető írókat bizonyára kellemetlenül érinti a kétségtelenül muló gyöngékedés, már csak azért is, hogy II. Rákóczi korszakáról szóló óriási, hangyaszorgalommal összegyűjtött adatainak feldolgozásában hátráltatja betegsége.

Annyival inkább jól eshetett neki azonban az a sok szíves üdvözlés, amit Debreczenből kapott a 67-ik születése napján választópolgáraitól s ezek közt Kovács József polgármestertől is. A debreceni függetlenségi kör sem fog elmaradni, — mint értesülünk, — az üdvözlők közül s legközelebbi összejövételén határozni fog az üdvözlés formáját illetőleg.

Irodalom.

(A nő. Bedy—Schwinn Róza szerkesztésében tegnap jelent meg első száma a fenti című havi folyóiratnak, mely fenninizmus céljait szolgálja. Az első szám igen tartalmas s kiállításra is tetszetős. Megjelenik minden hó elején. Előfizetési ára évi 6 korona.

(Jókai levelei. A Révai Testvérek irodalmi intézete az alábbi felhívás közzétételére kért föl bennünket: „Jókai Mór irodalmi hagyatékának talán legbessesebb része az elhunyt költőfejedelmnek hosszú élete során felgyűlt levelezése. Most, amikor Jókai összes munkái nemzeti díszkiadásának kiegészítésül a nagy író irodalmi hagyatékával együtt közrebocsátani óhajtjuk Jókai leveleit is, azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk midazokhoz, akiknek Jókai valamely levele birtokába van, hogy bocsássa azt rendelkezésünkre a Levelezés című kötetben való közlés céljából. Jókai minden sora megérdemli, hogy a magyar nemzetnek közös kincse legyen; ezért fordulunk kérésünkkel s művelt magyar közönséghez. Meltóztassék a leveleket ajánlott levélben eljuttatni címünkre s mi az eredeti hiteles másolatát után épségben visszaküldjük.

Mennyit adózott Debreczen?

Egy millió 250,000 korona többlet.

Van már pénz!

— jan. 4.

(Saját tudósítónktól.) A törvényen kívüli állapot legérzékenyebben tudvalevően azért sujtotta a darabont-kormányt, mert nem kapott a nemzetől pénzt. Az adófizetésért ugysem él-hal a magyar ember, ha pedig a pénzállozat egyuttal törvényellenes cselekedet is, természetesen nem igen folyik be pénz az állampénztárba. Jellemző kicsiben az adóbefizetések lanyhaságára nézve a debreceni adóhivatal évi zárata is, mely szerint 1906-ban egymillió kétszáznegyvenolcezer százhuszonhét koronával több adó folyt be, mint 1905-ben.

Tudósítónk tegnap a debreceni adóhivatalnál érdeklődött e számadatok iránt s ott a következő kimutatást kapta:

Debreczen város lakossága az az 1905-ik évben egyenes adóban: 486,074 korona 58 fillért, 1906-ban pedig 1 millió 734,257 korona 18 fillért fizetett be. A tavalyi többlet tehát 1.249.182 korona 60 fillért tesz ki. Aránytalanul nagy a többlet az országos betegápolási pótdadónál is, melyben a város lakossága 1905-ben 10,992 korona 90 fillért, tavaly pedig 73,517 korona 64 fillért, tehát az előző évinél 62,524 korona 74 fillérral többet fizetett be. Még a hadmentességi díj befizetésében is több mint kétezer korona a szaporodás. Jogilletékekben a múlt évben mintegy hétszáz ezer korona folyt be, míg 1905-ben e címen alig hetvenezer korona volt a bevétel.

Van tehát pénz már bőven! Az ország népe, hogy fölszabadult a törvénytelem uralom alól, valószínűleg az egész ország területén

ugyanilyen buzgósággal róttá le adótartozásait. Erre vall a pénzügyminiszterium nemrég közzétett jelentése is az országos adóbefizetésről, melynek egész Magyarországra nézve valószerűsített többlete az előző évhez képest közel 800 milliót tesz ki.

Színház.

Műsor.

Január 4. Péntek: „Vig özvegy”. (B bérlet).

Január 5. Szombat: „Heidelbergi diákélet”. (C bérlet).

Január 6. Vasárnap: D. u. „Drótos tót”, este: „A korbász”. (Premier bérlet).

* A vig özvegy egyre jobban diadal-maskodik minden vonalon s Zilahyné ugy ének, mint játékbeli művészetét tegnap is zsufolt ház ünnepelte. Alig volt énekszáma, amit meg ne ismételtettek volna szapora, lelkes tapsokkal, bizonyosságul annak, hogy a darab a szezon legvonzóbb műsordarabja marad továbbra is. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a mára hirdetett Fenn az ernyő ninesen kas vigjáték helyett — mely Ardaí Ida betegsége miatt lemaradt az e heti repertvárról — a Vig özvegy fog színre kerülni.

* A kisaruló 3 felvonásos daljáték, melynek szövegét dr. Máriásy Ödön, zenéjét Sámi László írta, lesz a legközelebbi operette újdonság, melyre az operette-személyzet nagy gondal készül. A darab meseje 1809-ben játszik a francia és magyar insurgenség háborus idejében, résztvesznek az előadásban Zilahyné, Lónyai Piroska, Szakácsné, Vida Ilona, Polgár, Szalai, Sarkadi Vilmos, Arkosy, Bay, Deésy Szabó Gyula stb.

* Színre kerül: egy ló. Debreczeni Lajos cirkusz-, variété- és színigazgató legutóbb Hajduböszörményben tartotta kiűnőn rendezett előadásait. A társulat műsora olyan tarka volt mindig, hogy a világ valamennyi direktora törheti a fejét, míg Debreczenit utól tudja érni. Ő volt az első, ki az orfeumot s a cirkusz. közelebb hozta féltéstvérükhöz, a színházhoz Színre ékes példa az, hogy a társulat december 24-iki műsorán egy egyfelvonásos operetten kívül lábpotpourrik, kigyóemberek és kausuknők, egyuttal pedig chansonettek is szerepeltek. Igazán ötletes azonban csak karácsony másodnapjára lett a derék igazgató. Az e napi színlap élén óriási betűkkel nyomtatva ez állott: Ma ki lesz sorsolva egy ló. Minden egyén, aki ma jegyet vált, kap egy ingyen sorsjegyet, hogy a kijátzott lovat megnyerhesse, amelyet a bohóc fog átadni a szeren sés nyerőnek. Hát ez igazán ötletes, ügyes trükk volt. A szomszéd hajduk bizonyára előzőnlötték a circo-orfeo színházat. Egy két kérdés — olvasván e színlapot — mégis az ajkunkra tolu: Milyen volt az a ló, kehes-e vagy vak, avagy csak sánta? Volt-e engedélye e sorsoláshoz a derék igazgatónak? Mit szólnak e konkurenciához Krecsányi és Zilahi? Meg az ilyen reklámhoz Török és Hechf? S végül: ki nyerte meg a lovat?

* A színház boltozatának hibái. A színház boltozata több helyen megropedezett. Nagyobb esőzések alkalmával az eső becsorog, ami természetesen nem igen kellemes dolog. A tanács tegnapi ülésében utasította a főmérnököt e hibák gyors kiigazítására. A javítási munkálatokat még e hét során folyamatba veszik.

* A „Heidelbergi diákélet” holnap, szombaton, folyó hó 5-én kerül színre ez a kedves, poetikus, énekes színmű, melyben a két főszerepet Szabó Irma és Bérei játsszák, a darab többi szereplői Szakács, Sarkadi, Deési, Szakácsné, Szabó Gyula, Vadász stb.

* **Telefon a színházban.** A város közönsége régóta érzi a szükségét annak, hogy a színház titkári hivatalával, igazgatóságával vagy a pénztárral távbeszélő útján érintkezhessek. A tegnapi tanácsülésen Körner Adolf tanácsnok figyelmeztette e hiányra, s javaslatára a tanács megbizta Oláh színházfelügyelőt, hogy ez irányban sürgősen tárgyaljon a színházigazgatóval. A színházfelügyelő e tárgyban a januárvegi szünnapbizottsági ülésen tesz jelentést.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap d. u. 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal színre kerül *Lehár* népszínmű operettje „A drótos tót”, a főszerepekben Zilahyné, Főti Frida, Polgár, Sarkadi, Bay, Karaes stb., este fél 7 órakor, rendes helyárrakkal „A korbács”, vigjáték újdonság, itt először, a főszerepekben Almásy Lola, Arday Ida, Szakácsné, Ternyei, Bérei, Békés, Deésy, Vadász stb.

Hirek.

— **Uj hadnagyok.** Az újví kinevezésekről adott tegnapi cikkünk pótlásul megírjuk még még, hogy a király dr. Sipos Géza, Beniczky Károlyt és Irsai Sámuel a 39-ik gyalogezred tartalékos hadnagyává nevezte ki.

— **Kiss Áron Kossuth Ferenchez.** Kiss Áron, a tiszántuli ref. egyházkerület agg püspöke az újév alkalmából megleghangu levélben üdvözölte Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, áldást kérve az ő s a kormány működésére. A miniszter ma ugyancsak hosszabb levélben köszönte meg az ősz főpásztor jókívánásait.

— **Bevonulás a 39-ik gyalogezredhez.** A november—decemberi sorozason alkalmasoknak talált újoncok e hó 15-én vonulnak be az ezredhez. Velük együtt kezdik meg szolgálatévüket azok is, kik betegség miatt szabadságolva voltak. Közel háromszáz újone vonul be. Mivel a Pavillon-laktanyában hely nincs, az összes újoncokat a nyulási barakokban szállásolják el. Ez a szegény újoncoknak télvi idején mindenesetre kényelmetlen, de az intézkedést egy a rendkívüli helyzet, mint a beszállásolási törvény előírja.

— **Az egyetem ügye.** Lassubb lépésekkel alig haladt még előre valamely ügy, mint a debreceni egyetemé. Pár hónappal ezelőtt, mikor a Szabó Kálmán s társai derék javaslata oly széles körben lett visszhangra, mennyi mindent vártunk csak a múlt hónapoktól is! Azóta kiküldte a város az egyetemi nagybizottságot is, mely azonban maig még csak nem is ülésezett. Tegnapi végre, mint értesülünk, történt mégis egy újabb lépés. A bizottság több előkelő tagja magánértekezletet tartott, melyen a legközelebbi teendők felől tanácskoztak. A megjelentek értesülésünk szerint abban állapodtak meg, hogy e hó során egybehívják a bizottságot s ez elé formális indítványt terjesztenek. Ez irányban legtöbbit a polgármester és Kenézy Gyula dr. orvosostanár buzgólkodnak.

— **Ajándék a rendőröknek.** Végh Gyula rendőrfőkapitány tegnap délelőtt osztatta ki a rendőrségnél az újví ajándékokat. A biztosok fejenként 18 koronát, a rendőrök 9 koronát kaptak kivéve azokat, akik szolgálati kiküldés miatt büntetve voltak; ezeknek öt korona volt az ajándékuk.

— **A debreceni csendőrkerület területi hatasköre.** A debreceni csendőrkerületi parancsnokságnak, mely május 1-én kezdi meg működését, csaknem egész északkeleti Magyarországra kiterjedő hatasköre lesz. Nevezetesen, mint a honvédelemügyi s belügyi kormányok együttes előmunkálataiból látjuk, ki fog terjedni Hajdu, Bihar, Szatmár, Máramaros, Bereg, Szabolcs, és Ungvármegyére a hatasköre. Szárnyparancsnokságok az eddigi tervezések szerint Debreczenben, Nagyváradon, Szatmárnémetiben, Nyíregyházán, Beregszászon, Máramarosszigeten s Ungváron lesznek. A kerület csendőreinek száma közel 600, a középponti személyzet száma közel 200 lesz.

— **A somi vonatösszeütközés.** A Som állomáson történt vonatösszeütközés alkalmával, mint már tegnap is jelentettük, emberéletben szerencsére nem esett kár. Anyagiakban a máv. körülbelül százezer korona kárt szenvedett. A helyszíni szemle megejtése végezt *Bacsinszky* Vladimir dr. helyettes üzletvezető két mérnökkel kiutazott a királyháza-bátyui vonalra. A vizsgáló küldöttség tegnap este már vissza is tért Debreczenbe. A vonal forgalmában semmi zavar nincsen.

— **A Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja.** A Magyar Általános Hitelbank, hazánk egyik leghatalmasabb pénzintézete, tegnap tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy Debreczenben, Fiumében és Zágrábban az 1907. év folyamán fiókinézetet létesít. A negyven millió alaptőkével rendelkező bank e fiókok szervezésével olesó pénzt is akar juttatni az érdekelt vidékeknek, másfelől azonban gyáripari s kereskedelmi vállalkozásokat kezd e helyeken. Mindkét cím olyan, melyet Debreczen üzletvilága örömmel akceptálhat, s még tultengő bankalapításaink mai idején is gazdaságilag nyereségnek tarthat. A fiók szervezésének munkálatait már megkezdték a központban, s úgy lehet, hogy a tizenhatodik debreceni pénzintézet talán mára kora tavasszal megkezdí működését.

— **Elhunyt kapitány.** *Orosz* Lajos szolgálatonkivüli huszárkapitány Lovranában, hosszabb betegség után, e hó 1-én elhunyt. A holttestet hazaszállították s e hó 5-én fogják eltemetni a szenterzsébeti (Erdély) családi sírboltba.

— **Öregbakak szabadságolása.** A hadügyminiszteriumhoz közelálló egyik lapban olvassuk, hogy az öreg bakákat, kik 1903. nyarán vonultak be, e hó 14-én, az újoncok bevonulása alkalmával szabadságolni fogják. Ezzel szemben a debreceni katonai hatóságoktól azon értesítést nyertük, hogy általános szabadságolás csak az újoncok kiképzése után lesz, addig csak szórványosan s ideiglenesen bocsátanak néhány katonát szabadságra. A 39-ik gyalogezred bródi zászlóaljaitól különben maig több mint hetven bakát engedtek el az ezred kötelékéből.

— **A balmazújvárosi gazdasági munkások sztrájkja.** A balmazújvárosi Semsey-bérleteken, nevezetesen a Semsey-birtokon levő Steinfeld-birtokon s a *Rosenfeld* és *Bleyer*-féle tanyákon kitört sztrájk

ügyében tegnap annyi történt, hogy a dolgozni nem kívánó eselések a tanyákról beköltöztek Ujvárosba. A kilakoltatások, melyekről több helyi lap ír, természetesen nem történtek meg, mert hiszen azokhoz jogerős ítélet kell, a községi előjáróság pedig, mely mint elsőfoku hatóság ítélni fog, még csak a vizsgálatnál tart. E hét végén előreláthatóan döntés lesz az ügyben, ha ugyan addig a felek között békés megegyezés nem jön létre. *Orosz* Sándor főszolgabíró, ki tegnap visszatért Debreczenbe, szintén azt hiszi, hogy a munkások visszatérnek gazdáikhoz.

— **May Andor a minisztérium ankétjén.** A kereskedelemügyi minisztériumban, *Szterényi* államtitkár elnökölte mellett tegnap saktanácskozmány volt a szállítási díjkezdvezmények fontos ügyében. Az ankéten az ország legnevesebb pénzügyi s közgazdasági tekintélyei vettek meghívás folytán részt, közöttük *May* Andor, a debreceni István-gőzmalom vezérigazgatója is. *May*, ki a Vidéki Malomiparosok képviselőletében jelent meg, a fővárosból ma hazaérkezett.

— **A városi muzeum gyarapodása.** Az elmúlt decemberben ismét többektől kapott ajándékot a városi muzeum. Régiségeket ajándékoztak: Kerekes Gusztávné urnő értékes régi debreczeni álló órát. *Kurián* Gyula részben fakerekekkel felszerelt öreg fali órát. *Oláh* Károly ur, a *Bocskay* szoborbizottság részéről, a *Bocskay*-szoborra tett kosoruk szalagjait. *Oravszky* Sámuel ur régi sulyzót. *Parthy* Ferenc tanuló sarkantyut és kulcsot. Pénzeket ajándékoztak: *Hódossy* Sándor ur (Nádudvar), özv. *Harsányi* Istvánné, özv. *Kerekes* Gusztávné urnők, *Magyaróssy* Ferenc ur 2 drb frísachi dénárt és *Prach* Hugó ur. *Néprajzi* tárgyakkal gyarapították muzeumunkat a következő urnők és urak: *Bihari* István kötélverő 2 drb ollóval, 2 drb pécsetelővel s 1 drb nemzetőri fokossal, *Keckés* Istvánné 2 kancsóval, 2 tányérral, özv. *Kerekes* Gusztávné 4 drb XVIII. századbeli tányérral, 12 drb fapohárral, 1839-beli, papírból kimetszett virágos köszöntővel, *Oravszky* Sámuel máktörővel, öreg bársony főkötőkkel, *Ponaor* Istvánné régi civisleányinak való selyem pruszlikkal, öregasszonynak való kátkéülivel és lenesekendővel, özv. *Szathmáry* Gáborné szül. *Béder* Juliánna 1839-ben készült igen nagy butykossal, melyet maga pénzén vett meg muzeumunk részére, *Tőkés* Imre 1850-ben készült szép zöld kancsót. Különféle könyveket, nyomtatványokat, kéziratokat és rajzokat ajándékoztak: *Cziczó* János, *Heves* vármegye, *Zöldvály* Mihály, *Katona* István, *Kónya* László, özv. *Kerekes* Gusztávné, dr. *Kemény* Viktor, *Oravszky* László, *Simon* Miklós rendőrkapitány. Az összes ajándékozónak ez uton is köszönetet mond a muzeum őre.

— **A vonat kerekei alatt.** Sulyos állapotban, sebláziól gyötörve fekszik a közkörház sebészeti osztályán *Nagy* István vasuti fékező, aki a mozdonyról leugrott oly szerencsétlenül, hogy a kerekek alá került. Az amputálás sikerült és a kórházban mindent elkövetnek, hogy a szerencsétlen embert megmentsek az életnek, mélyen sujtott családjának. Az orvosok biznak felgyógyulásában.

— **Kitűnő ber.** *Sestakerti* rizling *Mayer* Jenőnél.

— **Az öreg honvédek ülése.** A 48-as honvéd-egylet választmánya december 29-én ülést tartott, melyen elsősorban az elnök mutatta be a tavaly augusztusban tartott országos honvéd-gyűlés jegyzőkönyvének nyomtatott kiadványát. Jelentette továbbá, hogy a város közgyűlése az egylet számára évi 400 koronát szavazott meg, s az első, 1905-ik évi résztletet már folyósította is. Az elnök indítványára az egylet jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét *Kiss* Imre honvéd-

főhadnagy halála felett. A pénztárnok előterjesztése szerint a jövő évre 162 korona 23 fillér többlet megy át. Végül a számadásokat hagyják jóvá.

— **Testvérgyilkos gyermek.** — Megemlékeztünk a Debreczen tegnapi számában arról, hogy Csige István 15 éves gyermek Nádudvaron véletlenül meglötte kilenc éves Juliska nevű nővérét. A kis leány tegnap belehalt sérüléseibe, mire az ügyészség elrendelte a kis holttest felboncolását. Hoffmann József vizsgálóbíró dr. Isoó János törvényszéki orvossal Nádudvarra utazott a törvényszéki boncolás és a vizsgálat megejtése végett.

— **Naponta friss sonka** Mayer Jenő fűszer- és csemege-üzletében.

— **Az ismeretlen halott.** A vasúti állomás sinjai között összeroncsoltan talált holttest kilétét még mindig nem sikerült megállapítani. A rendőrség lefénképezte a holttestet az agnoszkálás megkönnyítése végett. Tegnap délelőtt megtartották a törvényszéki boncolást is, de ezzel sem sikerült megállapítani, vajjon szerencsétlenségnek esett-e áldozatul a szegény, összeroncsolt napszámos, vagy maga kereste magának a borzalmas halált?

— **Kántorpróba.** Csernovszky Dávid budapesti kántor ma este és szombaton délelőtt az izr. templomban próba éneklést tart.

— **Ló- és szekér-összeírás.** Debreczen város területén az évi rendes ló- és szekér-összeírás e hó 20-án veszi kezdetét s 30-ig tart. Színhelye ezúttal is a csapó-utcai tűzoltó-laktanya lesz. A tanács legközelebb hirdetmény útján is tájékoztatja a város közönségét az összeírás felől.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák-Ferencz-utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni: Péntek d. u. 4 órákor, Szombaton d. e. 9 órákor és d. u. 3 órákor. Köznapokon reggel fél 7 órákor és d. u. 4 órákor.

— **Uj iparos segédek.** A múlt hónapban az alábbi iparostanoncok szabadultak föl: Kiss Sándor hentes, Grünfeld Gyula kárpitós, Nagy Imre hentes, Fábian Eszter és Szabó Margit női szabók, Erdélyi Károly és Puskás Ferenc magyar szabók, Bozóki Lajos timár, Friedmann Jakab asztalos, Nagy Eszter női szabó, Szabó Imre kovács, Bánki Lajos bádógos, Erdős Viktor műszerész, Bajkán Gábor csizmadia, Samutka Sándor timár, Elek István kerékgyártó, Hübner Frigyes kályhás, Krasznai Margit női szabó. Az új segédeknek tegnap adta át Zelinger Ede ipartestületi elnök a felszabadító oklevelét, szép, buzdító beszéd kíséretében.

— **Éjszakai merénylők.** Az éjszaka az Ispotály lapon vakmerő támadás történt. Hat csavargó a Salétrom-laktanya közelében megtámadta Császár Zsanett balmazújvárosi fiatal asszonyt, akinek szerelmi ajánlatokat tettek. Az erényes asszonyka visszautasította a szemérmetlen ajánlatot, mire a legények megtámadták, megverésel fenyegették. Zsanett erre segítségért kiáltott és az elősiető rendőr mentette meg az éjszaka szerelmes lovagjaitól, akik egyikét, Táncoz Lajost elfogták. Csak az a furcsa, hogy hol járt a szemérmes Zsanett éjszaka a Salétrom-kaszárnyánál.

— **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál az alábbi haláleseteket jelentették be: Guszvald Józsefné róm. kath. 28 éves, Kiss Juliánna ev. ref. 4 hónapos, Kiss Borbála ev. ref. 17 hónapos, Tóth Ferencné ev. ref. 72 éves.

— **A becsületes megtaláló.** A sablontól eltérően a rendőrség most az elveszett árgy megtalálójára ráakadt, de a károstartó. Ugy történt az eset, hogy a rendőr-

ségnek tudomására jutott, miszerint egy napszámos ember olyan órát és aranyláncot visel, amelyet az utcán talált, de szót sem szólna róla, eltulajdonított. Vallatásra fogták a címborát, aki beismerte, hogy órát, láncot a nyáron talált ugyan, de megtartotta, mert nem aspirált a becsületes megtaláló címre. Az órát, láncot elkobozták és most keresik a károstartó, aki azóta le is tett arról, hogy hozzájusson elveszett holmijához.

— **Halhus-vadhus.** Márkus Jenő vállalata kitűnően bevált. A Simonffy-utcai piacon levő vas-sátrak előtt, ahol a halhust árulják, száz meg száz ember tolong naponta, várva a kimérés megkezdését. Nem csoda, mert a szegényebb néposztály ősös húshoz juthat itten, ami a mai drága világban istenáldásként éri őket. Ma újabb rakomány *tengeri hal* elárúsítása kezdődik, kilónként 35 krajcárjával, ezenkívül Márkus Jenő sátraiban ugyancsak mátlól kezdve nagy mennyisége izletes *szarvastehén* hus kerül eladásra, kilónként 45 krajcárért.

— **Ügyes takarítónőt,** asszonyt keres a reggeli órákra Trigárszky Emil, Hunyadi-utca 13.

— **A Margit fürdő** tulajdonosa ez uton értesíti a közönséget, hogy a fürdőhelyiség ma és holnap zárva lesz, mivel a gőzkazánokat javítják.

— **Az első debreczeni gőz kávépörköltje és fűszer malom** (Kertész Sándor, Kossuth-u. 17.) működését megkezdette. Debreczenben egyedül áll ezen vállalat s úgy a nagy közönségnek, mint szintén a fűszerkereskedőknek, szatócsoknak és kávé-soknak rendkívül előnyöket nyújt nemcsak azzal, hogy naponta teljesen frissen pörkölt, jó aromájú izletes kávé kaphat a közönség, hanem azzal is, hogy kereskedőink, kik eddig Fiuméből hozták a különböző pörkölt kávéfajokat, ezután nem lesznek kényserülve oly kávéra, melynek minőségéről és jó pörköléséről meg nem győződtek, megvenni. A hatalmas gép, mely egyike a legmodernebb géptalálmányoknak, már megkezdte működését. Ajánljuk a kávéfogyasztó közönség és különösen a vidéki kereskedők figyelmébe.

A letartóztatott álorvos.

Szabó Károly a fogházban.

Távirati értesülés.

— január 3.

Szabó Károly, akit dr. László Mihály országgyűlési képviselő család és házasságszédelgés miatt jelentett fel, tovább is börtönben maradt. Tegnap meghallgatták a súlyos vádak ellen való védekezését, de dr. Kiss István vizsgálóbíró nem találván abban mentő körülményeket, fentartotta az előzetes letartóztatást és a btkv 379. és 381. §-aiba ütköző család büntette címén elrendelte Szabó ellen a bűnvizsgálatot.

A védelem felfolyamodással élt ez ellen a végzés ellen s így az akták a törvényszék vádтанácsához kerültek, ahol az ügy referense dr. Kállay Miklós bíró lett. Itt azonban csak holnap délben kerül a sor döntésre. Amellett ugyanis, hogy az anyag amúgy is terjedelmes, a panaszos nevében dr. Visontai Soma ügyvéd ma egy beadványában a vizsgálat kiegészítését kérte. Szabó házasságszédelgéseiről van szó ebben a kérvényben, mely azonnal kihallgatandó tanuk gyanánt Fábjan Kornéliát, a Vigaszínház volt tagját, Hetty Aranka színésznőt és Ritka Mariskát, egy a szüleinél, Szövetség-utca 11. sz. alatt lakó szép fiatal leányt nevezi meg.

A három közül Hetty Arankát nem hitette Szabó házassággal s aki csak arra fog tanuskodni, hogy a házasságszédelgő álorvos Fábjan Kornéliát feleségül venni ígérte. Már az esküvőjük is ki volt tűzve december 28-ára,

tehát három nappal előbbre, mint Szabónak a letartóztatása történt. A szélhámos ember, aki mennyasszonya előtt mindig „doktor“-nak mondta magát, még egy nappal a házasság terminusa előtt is mennyasszonya körül sürgött-forgott s csak december 28-án, az utolsó pillanatban közölte Fábjan Kornéliával, hogy az esküvőt el kell halasztani, ürügyül azt említve, hogy nincsenek egyenlő irásai rendben. De azok mielőbbi beszorzását ígérte s már 31-én tudvalevőleg megtörtént Szabó letartóztatása.

Hivatkozott a védelem arra, hogy Glósz rendőrfelügyelő szerint is tudta László Mihály, hogy Szabó házassággal s a leányát ennek dacára is hajlandó volt hozzá feleségül adni. Glósz ezt — s a dátum fontos tekintetben — ez év októberében hallotta volna. Ami, ha így is van, semmit sem jelent. Nem pedig azért, mert László maga is elismeri már a feljelentésben, hogy október elején megtudta, hogy feleséges ember és a nejtől még nem vált el. De ettől fogva aztán szakítani is akart Szabóval.

Szabó ellen egyébként tegnap három újabb feljelentés érkezett a vizsgálóbíróhoz. Három kereskedő megbízásából dr. Steuer Géza ügyvéd tett ellene feljelentést hitelezési csalás címén a btkv. 381. §-a alapján. A kereskedőktől Szabó, magát előttök is doktornak állítva, körülbelül 15,000 korona értékű árut esalt ki.

Az újabb panaszokat esatolni fogják a László-féle feljelentéshez s a törvényszék vádтанácsa — a kért szabadlábra helyezés kérdésében — amint már említettük, holnap határoz. Természetesen, a valószínűség a mellett van, hogy a törvényszék megerősíti a vizsgálóbíró végzését és Szabó továbbra is — fogoly marad.

A biztosítási végrehajtást, melyet László Mihály kérésére elrendeltek, ma délután foganatosítják a Margit-szigeten lévő szanatóriumban és Szabó egyéb bérletein.

Éjszakai hírek.

— **Elfogott házasságszédelgő.** A bécsi rendőrség értesítése szerint ott letartóztatott Korbél Lajos néven egy házasságszédelgőt, aki Szakál Károlynak mondotta magát. Állítólag kaposvári születésű, 47 éves. Azt vallotta, hogy a budapesti büntetőtörvényszék 12 évvel ezelőtt család miatt elítélte és hogy négy évvel ezelőtt Budapestről kitiltották. A budapesti rendőrség nyomozása szerint ez a Szakál Károly rendszeresen foglalkozott házasságszédelgésekkel és nagyon sok magyar nőt károsított meg.

— **Gyermek, aki anyjának utjában van.** A berlini törvényszék előtti napokban egy gyermek megrendítő sorsának utolsó felvonása játszódott le. Egy Schacht Róbert nevű kereskedősegéd és a felesége álltak törvényt. Bűnük az volt, hogy kétesztendő kis lányukat halálra kínozták. A gyermek Schachtnénak egy leánykori ballépéséből származott. A férjnek nem volt kifogása eleinte, hogy a házhoz fogadják, mert tudott az asszony viszonyáról. De hovatovább tartatlanná lett a szerencsétlen gyermek helyzete, különösen azóta, hogy a házasságból gyermek születet. A szülők minden szerető gondja erre szállott, a kétesztendő Marikát ütötték, verték, hogy sokszor a házbelieknek kellett közbelepnőik. A házasság első évfordulóját is azzal ünnepezték meg Schachték, hogy a szerencsétlen teremtést agyba-főbe verték. Az előhívott orvos agyrázkódást konstataált, melybe a gyermek pár nap múlva belehalt. Schachték a törvényszék vonta felelősségre. Az embertelen szülők azzal védekeztek, hogy a gyermek örökösön piszkos volt, jó szóra nem hajlott és

ezért kellett hozzá szigorúnak lenniök. A szomszédok azonban rácsáfoltak erre a védekezésre és Schachtot, valamint nejét is 3-3 havi börtönbüntetésre ítélték.

Távirat és telefon.

Kossuth állapota.

Budapest, jan. 3. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter csaknem teljesen felépült betegággyából és a rossz idő miatt nem távozhatik ugyan lakásából, hivatali dolgát azonban már rendesen végzi. Ma délelőtt Sztérenyi József államtitkár hosszabb ideig volt a miniszternél, akinek egész sereg előadó referált a miniszterium ügyeiről.

A szerb trón.

London, január 3. Mijatovics volt londoni nagykövet kijelentette, hogy a szerb állapotokról a minap forgalomba került hírek nevétséges túlzáson alapulnak. Trónváltásról ez idő szerint szó sem lehet, sőt még a kormányváltás is ki van zárva. Szerbiának most egész erejét a Balkánon készülő eseményekre kell központosítania.

A bolgár vasúti sztrájk.

Szófia, jan. 3. A vidékről érkező jelentések szerint, az öszszes vasúti hivatalnokok csatlakoztak a vasúti alkalmazottak sztrájkjához. A kormány egyelőre utászkatonákkal igyekszik a vasúti forgalmat fenntartani. A tartalékos vasutasokat behívták fegyvergyakorlatra, hogy így kényszerítsék őket szolgálatra. A szófiai egyetemi hallgatók, akik nagyobbreszt szocialisták, csatlakoztak a sztrájkolókhöz és forradalmi dalokat énekelve, járják be az utcákat. Több helyről zavargásokat is jelentenek.

Vizsgálat Bihar vármegyében.

Budapest, január 3. Politikai körökben bevégzett tényként beszélnek arról, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter legközelebb megvizsgálhatja Bihar vármegye közigazgatását. A belügyminisztériumból miniszteri tanácsos vezetésével vizsgálóbizottságot rendelnek Biharba. Elsősorban az alispáni hivatal ügymenetét fogják átvizsgálni, aztán sor kerül a főügyészi hivatalra és a járásokra. Ettől a vizsgálattól, amelyhez hasonló több megyében s legközelebb Marosban lesz, szenzációs eredményt várnak.

A felsővisói postarablógyilkosság.

Budapest, január 3. A petrovai postarablógyilkosságok mind kézre kerültek. A tettesek: Mihályka János postakocsis, Bilasko László mezőőr, Filipcsuk János gazdálkodó, Perl Mojse Leeb és Perl Majer és Husz Abrahám üzérek. Mihályka a gyilkosság estéjén az előző megbeszélés szerint gyalog ment Visó völgy felé. Mikor Bisztrát áthaladta, a postaszán utólérte és a csendőrmester mivel ismerte Mihálykát, megengedte, hogy a szánon hátul helyet foglaljon. Alig haladtak egy kilo-

métert, az őrmestert egy fadarabbal hátulról úgy fejbeütötte, hogy az azonnal összeesett. A kocsis megrémülve sikoltzott és menekülni akart, de Mihályka megragadta és biztosította, hogy bántódása nem lesz, csak hajtson tovább. Így haladtak tovább néhány száz lépésnyire a már jelzett facsusztaóig, hol Mihályka öt társa várta a zsákmányt.

Alig hajtották be a szánt a félre eső helyre, Husz Abrahám első teendője az volt, hogy a láda felkészítésre hozott vasdoronggal a postakocsist agyonütötte. Eddig a pénzből csak 8000 korona került meg. Mihályka vallomása szerint, midőn a felsővisói posta december 15-én 90,000 koronát szállított, akkor is kísérletet tettek, de a szánt kíséző csendőr fegyvert fogott rájuk és így meghiusult a kísérlet. Érdekes a dologban, hogy még mielőtt a tetteseket elfogták, Mihályka segédkezett a meggyilkolt csendőrmester és a postakocsis holttesteinek boncolásánál és ezért 4 korona díjat fizettek neki. Tegnapi az ügyészség kiszállott, hogy az eddig kiderített esetről informáltassa magát.

A hóolvadás veszedelme.

Máramarossziget, jan. 3. Kirli-Babánál és a körösmezei hegységben iszonyu tömeg hó indult olvadásnak. Attól tartanak, hogy a Tiszán olyan áradás lesz, amelyhez hasonlóra nem emlékeznek. Az Opreša hegységről valóságos hólavínak gördülnek a Saparka patakba.

Férfi és fiu kalapok,
valamint cilinderek
nagy választékban
Békés Lajos
uri divat üzletében.

Törvénytörés.

Ez évi esküdtek.

— január 4.

A DEBRECZEN tegnapi számában megírtuk, hogy az esküdtképes egyének közül kisorsolták azokat, akik ez évben fognak az esküdtszéki főtárgyalásokon. A kisorsolt esküdtek névsorát folytatólágon itt adjuk:

Gál András gazda, Gál Elek géptulajdonos, Gara Alajos birtokos, Gebauer Károly koporsó gyáros, Dr. Geiger Miklós ügyvéd, Geiger Soma terménykereskedő, Geréby Pál gazda, Glück Adolf ügynök, Gondy Sándor tanár, Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Dr. Gulyás István tanár, Dr. Gutfreund S. ügyvéd, Gyarmati J. mészáros, Gyómsánt Salamon kereskedő, Győrfi Péter gazda, Gyuresán Béla ecetgyáros, Halasi Bálint gazda, Halasi Izidor vendéglős, Halmágyi József ker. ügynök, dr. Haendel Vilmos jogtanár.

(Folyt. köv.)

§ Csöd. A debreczeni törvénytörés Krámer és Rubinstein tiszacsegei be nem jegyzett nagykereskedő cég ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztosul dr. Udényi Nándor bírót nevezték ki, tömeggondnoknak pedig dr. Hegedüs Jenő ügyvéd lett. A követeléseket január 26-áig kell bejelenteni. A felszámolási tárgyalás február 18-án lesz.

§ Turosányi Olga pöre a Magyar színház ellen. A Magyar színház igazgatója, Zoltán Jenő a „Vig özvegy” című operette címszerepének eljátszására színházához szerződtette Turosányi Olga énekesnő-primadonát. Turosányi megbízásából a fellépti díjakat az ő impressáriója, Feld Mátyás vette föl esténként. Legutóbb azonban Zoltán Jenő igazgató szinte naponta eszközölt levonásokat a kikötött fellépti díjból. Hol ruhapénz címén, hol cipőre s egyéb toilette cikkekre vont le kisebb-nagyobb összegeket, ami ellen úgy Turosányi Olga, mint Feld Mátyás hiába tiltakoztak. Végül dr. Gleichmann Lajos ügyvéd Feld Mátyás megbízásából pört indított Zoltán ellen az eddig levont 1000 kor. erejéig. A VII. kerületi járásbírósa elött ma tárgyalta Feld Mátyásnak ezt a keresetét. Zoltán Jenő azzal védekezett, hogy a ruha és toilette cikkeket ő Turosányi kérésére szerezte be s hogy a levonásokat is Turosányi tudatával és beleegyezésével eszközölte. A felperes Feld Mátyás ezzel szemben hivatkozott a kezében levő írásbeli szerződésre, amely szerint az ő kezéhez fizetendő a teljes fellépti díj.

A bíróság Turosányi Olgának és más tanuk kihallgatása végett a tárgyalást elnapolta.

Csarnok.

Zarándoklás Rákóczi sirjához.

Írta: Leitner Mihály.

(Folyt.)

Balfelől látható a szultán aranyrácsos páholya. A mecset alját szőnyegek borítják, amelyeken a hívők hol ülve, hol állva, vagy pedig térdelve végzik áhítatosságukat. Szék, pad és lóca teljesen hiányzik.

Bármennyire igyekeztek a törökök azon, hogy a mecsetből minden elpusztíttassék, ami a kereszténységre emlékeztető nyomokra. Már a mecset keresztalaku tervrajza is elárulja, hogy az épület eredetileg nem Allah tiszteletére emeltetett.

Minden mecset alapfeltétele az, hogy a Mihráb (oltár) Mekka-felé fordítva legyen, mivel a hívek imaközben ugyanez irányban állnak fel. A Sofia-mecsetnél e tekintetben eltérés van, mert óriási költségekbe került volna az épület átalakítása. A gyönyörű fali festményeket a törökök alaposan bemeszelték, az oltár felett mind a mellett gondos megfigyeléssel észrevehető egy szép Krisztus kép. A mecsetbe kilenc kapu vezet, amelyek egyikén alapos kutatás után szintén kereszt látható.

Tudzalevő dolog, hogy cipőben a mecset küszöbét áthágni tilos. Mióta azonban az idegen forgalom emelkedett, a baksis módot talált arra, hogy az európai látogató pátha nélkül térhessen vissza a mecsetből. Óriási nagy papucsokban csuszogtunk végig a mecset szőnyegén és nem egy közülünk vesztette el a papucsát bálulás közben. Végül megemlítem, hogy a Sofia-mecsetnek négy minaret-je (torony) van.

Az összes mecsetek közül a legszebb és a legeredetibb az ugynevezett Suleimanje, vagyis azon mecset, amelyet Szolimán szultán a XVI-ik század közepén építtetett. Ennek minden része a török műépítészet remeke. Főkupolája még magasabb öt méterrel a Sofia-mecset kupolájánál. Belsejében igazi keleti pompa és gyönyörű díszítés gyönyörködtetett bennünket. Nyugati oldalán egy 24 oszlopos tágas csarnokba léptünk, amelynek közepét szökőkút foglalja el. Keleti oldala egy parkszerű temetővel határos, itt nyugszik Szolimán Roxeláné nevű nejével. Roeláné magyar asszony volt és innen hurcoltatta a nagy hódító Törökországba.

(Folyt. köv.)

Kiadóhivatali igazgató:

BÉKÁSY JENŐ.

SZÖNYEGHÁZ!

Valódi
Perzsa-Szőnyegek

minden nagyság és kivitelben
nagy választékban
kaphatók

Bosznay J. és Zsarsa

szőnyegáruházában

Debrecen Kossuth-u. 5.

SZÖNYEGHÁZ!

Köszvény!

ollen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendel
betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debrecen.

Csuz!

Ha köszvényben, reumában, ischiásban
●●● szenved, — vegyen egy üveg ●●●

Dr. FLESCHE féle

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely csuzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-,
hát- és derékfájást, kezek és lábak gyan-
geségét, fájdalmakat és daganatokat biz-
tosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő
alatt észlelhető. Kapható dr. Flech E. M.
„Magyar korona“ gyógyszerárúháiban, Győr,
Baross-ut 24. sz. — Másfél decziliteres üveg
ára 2 kor. Huzamosabb használatra való
„Családi“ üveg ára 5 kor., 3 kis vagy 2
„Családi“ üveg rendelésnél már bérmentve
utánvétellel küldjük.

A Bécsi biztosító-társaság

és a

Bécsi élet és járadék biztosító-intézet
főügynököt

keres Szatmár-, Bereg-, Ugocsa- és esetleg
Szilágy vármegyék területére, a helyi ügy-
nökségek beosztásával, Szatmár, esetleg
Nagyvárad székhelyre.

A főügynökség elnyerhetéséhez háromezer
korona óvadék szükségeltetik — takaré-
pénztári könyvecske, esétlsg megfelelő
értékpapirokban.
Értekezhetni a helybeli főügynökség ügy-
vezető titkárával

BÓNIS SÁNDOR urral,
Debrecen, Piac-u. 71. sz. alatt.

Üzletszerzők is felfogadtatnak!

Miért visel ma
Budapesten
minden magyar
ember

**Celluloid Gallért
és Kézelt?**

Mert ezáltal sok pénzt takarít meg.
Mert nem kell gallérját, kézelőjét mosatni.
Mert egyszerű nedves letörléssel egyedüli
tisztítható.

Mert nem rojtosodik, nem törik.
Mert a vászongallértől még szakértő sem
külömböztetheti meg.

Ne tévesszük össze ezen gyártmányt
a silány kautsuk-gallérral.

Gallér darabja 80 fillér.
Kézelt párja 80, 100 és 120 fillér.

Vidéki megrendelések utánvétellel teljesítetnek.
Kapható minden jobb divatárú üzletben.

Gyár és főraktár:

BERGL D. DEZSŐ, Budapest, VI. Szendy-utca 40.

Kitünő minőségű
pörkölt

Kávé,

mely izre, aromára és
zamatra felülmulhatlan,
naponta friss pörkölés
kapható

Félegyházi János

motorüzemű kávépörköldéjében
Piac- és Miklós-utca sarok.

Tisztelt háziasszony!

Ne hagyja magát új cikória-csomagok feldicsérlése által megtéveszteni,
hanem legyen inkább meggyőződve arról, hogy a már sok év óta az Ön
háztartásában is kipróbált

valódi Franck: kávé-pótlék

a legjobb és továbbra is az fog maradni. —

Ügyeljen azonban, sürgősen kérjük, — ontosan ezen

védjegyeinkre

és

aláírásunkra:

Védjegy.
D. X 7402 Mz. OF L.

Védjegy.

Védjegy.

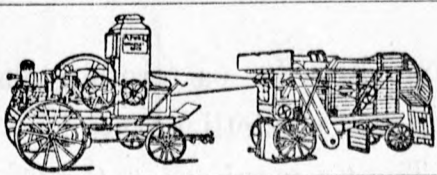
Franck Henrik Fial
Kassa.

J.W.F.

Csak az eredeti

**„PLEWA“ motorok és
locomobilok**

szolgáltatják a legolcsóbb és legmegbízha-
tóbbról üzemelő malom és gazdasági celokra.
Tartósságuk egy emberéletre van kiszámítva.
Fogyasztás 2—3 filléryi nyersolaj, ben-
zin vagy szivógáz löerő és óránként.
Árjegyzék és költségvetés ingyen. Kedvező
fizetési feltételek.

Czím:

DÉNES B.

motorspecialista

Bupapest, V., Lipót-körut 15. sz.

Kérem a czímet pontosan feljegyezni és megőrizni.

HÁLA

hímet fogom, hogy minden tődd- és teretkedben
szívvel-lellyel és díjazással köszöjtem, mely
minden munkáidat most már teniótám nem egy szem-
lélyt és hűbőse terméket által köszöndélem me-
védőddel.
K. Baumgartl, Gasterwirt in Wenzel bei Hartberg.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
pótlék

egy régióának bizonyult háziszser, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szereknek
bizonyult köszvényből, oszúznál és meghűléseknél,
bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegygyel
és a Richter orvógyógyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—
és ügyezőlván minden gyógyszerárúháiban kapható. —
Főraktár: Török lözserf gyógyyszerárúháiban, Budapest.
Dr. Richter gyógyyszerára az „Arany oroszlanhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szótküldés.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv.-társ. Lipcse és Eger.

1729.
1906. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bírósnak V. 1906—325 1/2 számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Militärischer Wirtschafts u. Hilfsverein „Mars“ czég részére Schusztér János, debreczeni lakostól 200 K tőke, ennek 1905. évi július hó 11. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 89 K 28 f. perkölttség erejéig 1906. évi november hó 23-án bíróság felülfoglalt és 1036 K-ra becsült házi butorokból álló ingóságok 1907. évi január hó 17-én délelőtt 1/4 10 órakor kezdetét vevendő és Batthyáni-utcán, 3. sz. háznál, a Nemzeti baleset bizt. társaság 26 K 29 f. tőke, ennek 1905 december 1-től járó 5% kamatát és 22 K 75 f. perkölttség követelése, Csanak József 633 K 54 f. tőkekövetelése és jár., a Polgári takaré- és segélyszövetkezet 410 K tőkekövetelése és jár., végre a Temesvári Általános tak.-pénztár r.-t. követelése és jár. kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1906. évi december hó 31-én.

Török Péter,
bírói kiküldött.

BÉKÉS LAJOS
debreczeni
bábi-ing készítményei a legtökéletesebbek.
Magyar gyártmány!

Óh, jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!!

Köhögés, rekedtség és elnyál-
kásodás ellen gyors és biztos
hatásúak.

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza:
1 és 2 K. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszertár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

EGGER mellpasztilla csak-
hamar meggyógyított.

Debreczenben,

kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, Steiner Manó, Koczián Dezső,
Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza Géza, Grósz
Nagy Ferencz, Szűts Ferencz, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE

Csapó-utca 1. szám. Piac-utca 14. szám, (sarok) Hajdu-ház.

1907. január hó 1-ével kezdi meg műkö-
dését. — Minden évtársulat 5 évre alakul.

Egy törzsbotét 50 fillér, mely hetenként avagy ha-
vontként fizetendő.

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve postai befizetési lapok útján teljesíthetik.
Az eddigi tagok száma 610, kik 4360 törzsbotétet jegyeztek, a mi évi 113,360 korona
vagyis 566,80 a korona befizetésnek felel meg egy évtársulat tartamára.

Minden törzsbotét (50 fillér, — 25 kr.) után 100 korona kölcsön vehető fel, mely
50 fillérben befoglalatik a kamát is, tehát külön kamat nem fizetendő.

Betétkönyvek naponta d. e. 9—12-ig, délután pedig 3—5-ig válthatók szövetkezetünk
helyiségében.

Dr. Szöllős Dezső,
jogtanácsos.

Kozma László,
elnök.

Thieszen Arthur,
ügyv. igazgató.

Komáromi M.

műhangszerkészítő.

Főüzlet: Piac-u. 63.,
a Szent Anna-utczá-
val szemben.

Debreczen.

Fióközlet: József kir.
herczeg-u. 2. sz. saját
házban.

Zongora, cimbalom, hegedű és eredeti olasz húrok, valamint
mindennemű hangszerek részletfizetésre is. — Eredeti gramop-
honok (a világhírű The Gramophone & Co. Typewriter Ltd. Buda-
pest képviselője). — Kitűnő gramophon lemezek óriási raktára.

Szakszerű műhely.

Uj hangszereket és javításokat szakszerűen készít.
Zongora hangolások művésziesen, vidéken is. Képes árjegyzék ingyen.